№ 40 Opłata pocztowa uiszcza yczytujący. פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

21-טער יאָהרגאַנג | 15 lutego 1928 ר. | מיטוואָך, כ'ד שבט תרפ"ח | רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּשעמישלאָ 10. טעלעפאָן: אין רעדאַקציע 78, אין אַדמיניסטראַציע 77

געפאהר פון אנ'אמעריקאניש-ענגלישע מלחמה.

שארפע קריגערישע רעדע פון אנ'אמעריקאנער אדמיראל

ג ו נ י ס ע ר ק, 14. פעברואר (סט. צום „ל.ט.") דער אמעריקאנער אדמיראל בומקעט האט געכאפּן א רעדע, וועלכע האט אויסגערופן א גרויסן שטורם אין דער אמעריקאנישער און ענגלישער פּרעסע. דער אדמיראל האט ערקלערט, אז די לענדער, וועלכע גרענצן זיך צו אויף יעדן פאל צו א מלחמה, פאר־ליערן זה זיך דערפון דאס שלום. אמעריקא איז איצט זעהר בעזאָרגט אין בכלל נישט צוגעגרייט צו א מלחמה און דעריבער איז איצט דאר'ן שלום זעהר גרויס. אמעריקא האט זיך ביז איצט נאר געזארגט וועגן א האנדעלס־אלע און נישט פערשטאנען, אז אין א גרויסן און שטארקן קריגס־פלאט, וועט דאס דערפיהרען צו א מלחמה מיט ענגלאנד. כדי צו פערמיידן די דאזיגע מלחמה זאל אמעריקא אויסזוכן א גרויסן קריגס־פלאט.

געשלאסען אלע הויך-שולען אין אונגארן

צוליב די אנטיסעמיטישע סטודענטען.

בודאפּעשט, 14. פעברואר (יט"ע) דער אונגארישער בילדונגס־מיניסטער לעבעלסבערג האט פערארדנט צו שליסן אלע אונגארישע הויך־שולען, בעת אין פארלאמענט וועט פערקומען די דעבאטע וועגן ענדערן דאס „נומערוס קלאוזוס". די דאזיגע פעראָרדנונג איז ארויסגעגעבן געווארען דערפאר, מחמת די אנטיסע־מיטישע סטודענטען האבען געפלאגט צו ערקלערען א שטרייק און אויסגעזארדנען דעמאנסטראציעס, כדי אויף אזא אופן צו הינדערן, אז דער „נומערוס קלאוזוס" געזעץ זאל אנגענומען ווערען פריהער.

לארד אסקוויט געשטארבען.

ל ע ר ל י ן, 14. פעברואר (סט. צום „ל.ט.") פון לענדען איז אנגעקומען א ידיעה, אז נאך א שווערע און קורצער קראנקהייט געשטארבען לארד אסקוויט אין עלטער פון 76 יאהר.

* * *

דער פערשטארבענער לארד אסקוויט איז געווען איינער פון די אנגעזעהענ־סטע ליבעראלע פּאליטיקער אין ענגלאנד. אין יאהר 1876 איז צום ערשטען מאל אויסגעוועהלט געווארען אלס דעפּוטאט צום ענגלישען פארלאמענט. אין 10 יאהר שרום האט ער איבערגענומען דעם פּארסאנעל פון אינערן־מיניסטער אין גלאדשטאנ'ס קאבינעט. לארד אסקוויט האט מיטגעמאכט די גלענצענדסטע עפּאכע פון ענגלישען ליבעראליזם. אין יאהר 1908 איז ער געווארען אלס פּרעמיער־מיניסטער און פיהרער פון די ליבעראלען. אין יאהר 1916 האט ער א פערטרעטער דעם ענערגישען אן יונגערען לויד דזשארזש. אסקוויט האט זיך דאן אינגאנצען צוריק־געצוגען פון דער אקטיווער פּאליטיק און אויף די עלטערע יאהרען האט ער גע־מוזט צוזעהן דעם פולקאמענעם צוזאמענברוך פון דער ליבעראלער פּארטיי.

סעקוועסטראטאר קומט מאהנען שטיילערן און שיסט מיט ארעוואלווער

ח א ר ש א (טעלעפּאנ'ש) צום סוחר גדליה זאנגענשטיין איז געקומען א סעקוועסטראטאר אנגעהאנען שטעלערן. צוליב סבות האט זענען נאך ביז איצט נישט אויסגעקלערט געווארען, האט דער סעקוועסטראטאר ארויסגעכאפּט א רע־וואלווער און אנגעהויבען שיסען. אויפן שלאס איז אנגעקומען פּאליציי און דער סעקוועסטראטאר האט ערקלערט, אז זאנגענשטיין האט איהם געשטעלט א חידו־שעגד און דעריבער איז ער געצוויונגען צו שיסען די פּאליציי זענענשטיין. ער איז אפּגעפיהרט געווארען אין קאמיסאריאט, וואו עס הערט געפיהרט אנ'אויס־פארשונג.

געוו: בעלגישער אויסערן-מיניסטער וואנדערוועלדע וועט חאלטן לעמציעס אין ירושלימער אוניווערזיטעט

ב ר י ס ע ל, 14. פעברואר (יט"ע) דער פיהרער פון די בעלגישע סאציאליס־טישען און געוועזענער בעלגישער אויסערן־מיניסטער וואנדערוועלדע האט אנגענו־מען די אינלאדונג פון ירושלימער אוניווערזיטעט צו האלטען דארט א רייה לעק־ציעס וועגען סאציאל־עקאנאמיע. וואנדערוועלדע וועט בקרוב אנקומען קיין ארץ־ישראל.

בעסטיאלישער מארד איז א צוג.

בערויבט און ערמארדעט אנ'איינוואוינער פון אן דעם מוימען קערפער ארויסגעוואורפען דורכ'ן פענסטער פון וואגאן.

ק ר א ק א ו. (טעלעפּאנ'ש) אין דער פּאסאזשיר־צוג, וואס איז געקומען בשנאכ־נענגען פון קראקא קיין לעמבערג איז פארגעקומען א שויערליכער מארד פון א יונגער דאמע.

די דאמע האט זיך אין קראקא ארינגעזעצט אין אחשען קלאס. איצ'ם קומט איז זי געווען אנגעזעלען. דער קאנדוקטאר איז אריינגעגאנגען דעם קופּע און געזעהען די דאמע בלוטיגע אויף איהרע רייזע־קופּערס. הען דער קאנ־דוקטאר איז אינעווייניג געכאפּט פערבייגעגאנגען דעם קופּע, האט ער בעמערקט, אז די דאמע איז נישט. די קופּערט זענען אויסגעריסען און אויסגע־לעדיגט. די שויב פון קופּע איז אויסגעקלאפּט און פון דאך הענגט ארעם דער קאנ־דוקטאר מאנטל פון דער פערשוואונדענער דאמע. הען דער צוג האט זיך גע־שעלט צויף דער סטאציע פעשטערסק, איז אנגעקומען א פּאליציאנט פון א קלענער סטאציע, אז דארט האט מען נעבען לייטיג געפונען א צושני־טענע קערפער צען א מרוי. מען האט תכיף פערשוואונען, אז דאס פון זיין דער קערפער פון דער פערשוואונדענער דאמע.

די פּאליציי האט אונטערגענומען אנ'ענערגישע אויסזאגשונג, אבער לעת־עתה איז מען נאכנישט געפאלען אויף די שפורען פון די מערדער.

28,000 פונט נישט-איינגעצאהלטע שטאטישע שטייערען אין ירושלים.

ירושלים. (יטא) די פינאנצן קאמ־מיסיע פון דער ירושלימער שטאט־פערוואלטונג האט צוגעשטעלט צו בע־ריכט, פון וועלכן עס איז זיכטען, דאס פערשידענע שטייער צאהלער זענען שולדיג דער שטאט פערוואלטונג ארום 28.000 פונט.

—=0=—

נארומאוויטש 20 זאל סילהארמאניע נארומאוויטש 20

היינט, מיטוואך, דעם 15. פעברואר 8.30 צו. קומט אין א

פארלעזונג פון גרויסען דיכטער און דראמאטורג

ה' פרץ הירשביין

א. ד. ע.

„די וועלט ווי איך זעה זי"

בילעטען צום פרייז פון 50 גר. ביז 2 זל. צובעקומען אין קאסע פון „פילהארמאניע".

לעזט און אבאנירט

— דאס —

„לאדזער טאגעבלאט"

ביי אמבול פון פראטעסטען איז נעכטען געוועהלט געווארען די נייע כהלה-פערוואלטונג.

געוואלט ארעסטירען דעם ראש הכהל בנימין רוס.

(ג) די נעכטיגע זיצונג פון כהלה האט אנגעהויבן פונקט אין פיר אין דער פרי, וועלכע האט פארגעזען אין דער אמעריקאנישער און ענגלישער פּרעסע. דער אדמיראל האט ער־קלערט, אז די לענדער, וועלכע נרענצען זיך צו אויף יעדן פאל צו א מלחמה, פאר־ליערן זה זיך דערפון דאס שלום. אמעריקא איז איצט זעהר בעזאָרגט אין בכלל נישט צוגעגרייט צו א מלחמה און דעריבער איז איצט די גאנצע פאר'ן שלום זעהר גרויס. אמעריקא האט זיך ביז איצט נאר געזארגט וועגן א האנדעלס־אלע און נישט פערשטאנען, אז אין א גרויסן און שטארקן קריגס־פלאט, וועט דאס דערפיהרען צו א מלחמה מיט ענגלאנד. כדי צו פערמיידן די דאזיגע מלחמה זאל אמעריקא אויסזוכן א גרויסן קריגס־פלאט.

דער פּרעזידענט פון כהלה, בנימין רוס, איז נעכטן אין פרי אנגעקומען קיין לאדז. ער האט אנגעהויבן א רעדע, אין וועלכע ער האט ערקלערט, אז ער פיהלט זיך אין דער פרעמדע שטאט ווי אין דער היים. ער האט אויסגעדריקט דאס פארגעניגען, אז ער האט אנגעהויבן דאס אמט אין דער שטאט, וועלכע האט אים אויפגענומען מיט גרויסע פרייד

דער גאַנג פון דער וואהל-קאַמפּאַניע.

זעהר שטורמישע וואהל-מיטינגען איז מעהרערע ערטער פון לאַנד

ווארשא. (טעלעפאָניש) די קרוי-וואהל-קאָמיסיע פון דער שטאָט ווארשא האָט געהאַלט די ליסטע 41 פון די אונאָפּהענגיגע קאַנדידאַטן און די ליסטע פון די מאָנאַרכיסטן. אַלע איבריגע 16 ליסטעס זענען בעשטעטיגט געווארן.

* * *

דער טאַרויצענדער פון עגזעקיטיוון וואהל-קאָמיסיע אין ווארשא האָט זיך געכסטן מערגעשטעלט מאַר'ן אינערן-מיניסטער סלאַדקאָווסקי און מיט איהם גערעדט וועגען די בלוטיגע בעשעהענישן אויפ'ן מיטינג אין היגיענישן זאַל. לאָט דער מיניסטער האָט איהם געענטפערט, איז אונבעוואוסט.

שטאָט אין אָהעגד איז קאָנפיסקירט געווארען די „דאָס גראַשע“ אויפ 5 „יידישע נאַדניובקעס“ פון עגזעקיטיוון וואהל-קאָמיטעט.

* * *

אויך סטאַשע נאַס אין ווארשא איז נכסמען מערעקומען אַ בלוטיג גשלעג צווישען יידישע ערגעריס. דער פרעגער אברהם שעדלעק איז שוואר פאַרוואונדעט געווארען. דער פאָליצאַי האָט אַ אַנדער גישט געוואָלט געבען קיין שום אַרקלערונגען. צוליב דעם, וואָס אין קאָמיסאַריאַט האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דער פאַרוואונדעטער שעדלעק איז אַ פּאַר-גאַנגענער אַלט קאָמוניסט, רעכענט מען, אַז דאָס געשלעג איז אַרגעקומען אויפ'ן פאַרמאַלישען באָדען.

גאַנץ בערליו האַכט וועגען דער יוגענדליכער זינד-געסט.

גרויסער טומעל צווישן די „האַקענקרייצלער“

שטורמישע דעבאַטע אין רייכסטאָג וועגען דער „שטענליצער טראַגעדיע“. — שאַרפע פאַר-וואורפען דעם יוסטיץ-מיניסטער. — וואָס פאַר אַ שטראַף ערוואַרט דעם אַנגעקלאַגטען?

(פון גריף פון בערלין, ספּעציעל פאַרן „לאָדזער טאָגעבלאַט“)
פון א. בירענצווייג.

בערלין נעהם זיך אויך דערלעבן אַזאַ פאַלען, אַז אַלע עפנטלעכע לאַ-קאַלען און אַפילו אויף דער בערגער תּורה מען נישט אויף צו שטעהען וועגען דער „שטענליצער טראַגעדיע“, וועלכע האָט עכטפלעקט די יוגענדליכע „זונד-געסט“, אין וואָס די אונגעלעהרטען וועגען דעם וויסען זיך אויעט אַזוי טרעפלעך אויסגעדרעט אין דער שטאָט פון דיא נעריגסט.

בעזונדערס האָט אַ שטאַרקע צרות דערגעגען בײַ די „האַקענקרייצלער“, וואָס פון זיער בפּערע לויפט עס אַרום מיט „העלדען“ פון דער שרעקלעכער שלעכטער מבורותא...

די לינקע אין דעמאָקראַטישע צעטיילטען דרוקען לאַנגע אַרטיקלען און בע-רולמען פון דעם פּראָצעס. מ'וואָרפט פאַר די עלטערן, אַז צוליב זיערע רעאַ-ציאָנערע אַטמעען און מיינונגען האָבען זיי דערלאָזט די יוגענדליכע נעשעהענ-שען אויפ'ן מיטינג אין היגיענישען זאַל. אַז דער מיניסטער האָט איהם געענט-פערט, איז אונבעוואוסט.

שטאָט אין אָהעגד איז קאָנפיסקירט געווארען די „דאָס גראַשע“ אויפ 5 „יידי-שע נאַדניובקעס“ פון עגזעקיטיוון וואהל-קאָמיטעט.

* * *

אויך סטאַשע נאַס אין ווארשא איז נכסמען מערעקומען אַ בלוטיג גשלעג צווישען יידישע ערגעריס. דער פרעגער אברהם שעדלעק איז שוואר פאַרוואונדעט געווארען. דער פאָליצאַי האָט אַ אַנדער גישט געוואָלט געבען קיין שום אַרקלערונגען. צוליב דעם, וואָס אין קאָ-מיסאַריאַט האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דער פאַרוואונדעטער שעדלעק איז אַ פּאַר-גאַנגענער אַלט קאָמוניסט, רעכענט מען, אַז דאָס געשלעג איז אַרגעקומען אויפ'ן פאַרמאַלישען באָדען.

* * *

אין אַקוניעה בײַ וואַרשע איז זונטאָג פאַרגעקומען אַ וואהל-מיטינג פון פ.פ.פ. די קאָמוניסטען האָבען אָנגעהויבען צו מאַכען פערשידענע צווישען-רופען און בעוואַלט שטערען די רעדנער. עס איז אויפגעטראָטען אַ גשלעג צווישען בײַ-דע צדדים, מען האָט זיך געשלאָגען מיט שטעקענס, מעסערס און שטיגער זענען געפלויגען פון אַלע זייטען.

אין אַ קורצע צייט אַרום האָבען די פ.פ.פ. בעקומען די אויפרהאַנד און אַרויסגעשטויסן די קאָמוניסטען פון זאַל, וועלכע זענען אַנשלאָסען אין דער ריכ-טונג פון וואַלד. די פ.פ.פ. האָבען זיך געכנעיגט. דאָס געשלעג האָט זיך אָנ-געהויבען אויפסנט. עולם האָט זיך שוין צענוגענד מיט בלויזע מעסערס, נאָר מען האָט געלאָזט אין גאַנג די רעוואָלווערס. אויפ'ן אָבקלאַנג פון די שאָסען איז אָנגעקומען די פּאָליציי און אַ סוף גע-מאַכט צו דעם בלוטיגען געשלעג. עטי-ליכע פערזען זענען אַרעסטירט געווא-רען.

* * *

אויף אַ מיטינג אין יאַנאָוויצע האָט דער פיערען-מיהרער ווייטער ערקלערט, אַז אין פּולען איז נישטאָ איז נישטאָ קיין אמת בעאַמטער מיט רייניגע הענד. די דאָזיגע ווערטער האָבען אַרויפגערו-פען געוואַלדיגע פּראָטעסטען פון די מערזאַמעלטע.

* * *

ביאַליסטאָק (טעלעגראַפיש) די הייגע קרייז-וואהל-קאָמיסיע האָט געפּסל'ט אַמיגיגע חיט-רוסישע אַרבעטער-ליסטעס, אַ פויערן-ליסטע און די יידישע ליסטע פון צוזאַמענאַרבעטען מיט דער רעגי-רונג.

אויף אַ וואהל-מיטינג פון די לינקע „פּאָלי ציון“ איז געקומען צו אַ בלוטיג געשלעג מיט די אַנוועזענדע מונדאָוועצעס. די פּאָליציי האָט אויפגעלאָזט דעם מיטינג.

* * *

אַ זען (א.ה.) די הייגע וואהל-קרייז-קאָמיסיע האָט געפּסל'ט די קאָמוניסטישע ליסטע נומער 13. עס איז אויך קומע-טיאַגירט געווארען די ליסטע פון די לינקע פ.פ.פ.

* * *

אין לינא. (א.ה.) נעכטען איז קאָ-מיסקירט געווארען דער וואהל-אויפרוף פון פראָעסיאָנעלען פאַרנעלעט-פאַראַיין. עס איז אויך קאָנפיסקירט געווארען דער לעצטער נומער פון „פּראָוואָסלאַוונשיי ביעלאָרוס“, אַזאַ אַרמיקעל הייגען „מינדערהייטס-בלאַט“.

* * *

פאַנדאַמיזוש (א.ה.) די קרייז-וואהל-קאָמיסיע האָט געפּסל'ט די ליסטע פון כאַדעקע-פּיאַסט.

* * *

קיעלץ (א.ה.) אין הלאָשטשאָוע איז אַרעסטירט געווארען דער געוועזענער פּאָליציי-אָפיציר קאַלי. עס איז אויך קומע-טיאַגירט געווארען די ליסטע פון די

די וואהל-אַקציע איז לאַנד.

(ב) עהרגעבען און אינטער'ן פאַר-זיץ פון ריבלער קאָראַבקעוויטש פאַרגע-קומען אַ וויצגג פון דער קרוין וואהל קאָ-מיסיע. די קאָמיסיע האָט בעשטעטיגט אַלע קאַנדידאַטען ליסטעס צום מיט אַ חוץ דער ליסטע 13, וואָס ווערט בע-טראַכט ווערען אויף דער נאַרעשטיגער וויצגג.

* * *

פון הייגט אַן וועלען די אַפּוואַרטיגע וואהל קאָמיסיעס אויפגעשטעלט זיינע מע-מקומים בחו'ן 1. מערץ. אין שיליות דערפון וועט דער וואהל רעפּעראַט בײַם טאַגטעראַט מיטוואָך זיין בלויז אין דו אַזאַ שעה'ן אין כוחם אין אַוועגער, זיי בין אויעט.

* * *

דער וואהל רעפּעראַט בײַם טאַגטע-מראַט האָט צעגעשיקט די אָפּוואַרטיגע וואהל קאָמיסיעס צעטלען מיט די אַרט-סען פון די וואהל ביוראָס. די חאַונע צעטלען וועלען אַריינגעהאַנגען ווערען אויף די טויערען פון דער קאָמיסיע אין לאָדזער אַזאַ:

לאָדזער עטעטרעכישער קאַנאַל.
- מיקאַנאַשטען און אַזאַ. מוטיאַזאַר 20.
- אַקצ. נען. מאַר אינטערנעט. טראַנטעראַ ענגער און קעמפּ. מאַקאַרסקע 21
- מאַקאַ-קעסטעל 186.
- מיל. רעזע-ביוראָ „קרבים“ אַדרעסיע 5 טעל. 1-01

וועז איהר געהט אַריבער די גאַס,

קוקט מיט אַ אויגע אויגען: איהר קענט בלייבען אַנאַיבער קאַלי-סע. אַדער גאַר בעטיגען דעם טויט.

היט זיך, מען זאָל אייך נישט איבערפאָהרען!

פּלייש ביליגער פון היינט אַן.

אויף דער געכעיבער זיצונג האָט דער מאַגיסטראַט בעגעוועזען דעם פּרעזעס פון דער קאָמיסיע פעסטזעטצען די פּרעזען אויף לעבענסמיטעל-אַרטיקלען פון קרעטען געגרויך, צו מערקלעגערען די פּרעזען אויף פלייש. פון הייגט אַן זענען די פּרעזען אויף אַלע מינים פלייש און פלייש-אויסאַרבייטונגען ביליגער מיט 5 ביז 8 פּרעצ.

Dr. med. I. WAJNBERG

Cegielniana 47, tel. 26-02.

אינערליכע קראַנקהייטען

מפּעציאַל: פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען בעשטראַלונגען קינסטלעכע בערג-לוט.

נעמט אָן פון 9—6 נאָכ. 5095

איץ 6 לעקציעס

לערן איך אויס **טאַנצען** שטענדיגער די נייעסטע, מאָדערנע טענץ אין פון פּרעזאַנ-אַוויאַנס. אויך שעקיעקיטשע 15, פראָנט ערשטער שטאָק.

מיט אַכטונג באַלעט-מייסטער

ב. לעיבאָוויטש

נאָט.: עמפּפאַנג-שעה'ן טעגליך פון 11 אַזיגער פריה ביז 10 אָוונד.

פלעגט די פיס

PEDICURE

S. Łódzki

Trauguta 5 (Krótka), m. 10

טעל. 70-37. נעמט אָן פון 11—2 און 4—7 נאָכ.

נעוועזענער אסיסטענט בײַ מיסטער לעסמאַן (מיינער-אויגען-אַנשטאַלט אין לאָנדאָן).

פּעדיקיעריסט צו אַלגעמיינען היגער-אויגען הייל פון אַלע מינים אויגען-ליידען. אַלע מינים אויגען-גלעזער. אַלע מינים אויגען-גלעזער אין לאָנדאָן. אַלע מינים אויגען-גלעזער אין לאָנדאָן. אַלע מינים אויגען-גלעזער אין לאָנדאָן

לאדזער טאגעבלאט

דער דערצעטער געמס-אמט פון 6 ביז 7 אין אָוונד.
נישט געשטעלט מאַנאַסקריפּטן ווערן נישטצוריקגעשיקט.

L odzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאָנען: פון רעדאקציע 57. אדמיניסטראציע 47.

גוטער מצב פון די מלוכה-פינאנסען

שלעכטער מצב פון די געזעלשאפטל. פינאנסען

לייענענדיג יעדען חודש די קאָטוגיסאטען, וואס ווערען פערעפענט־ליכט דורכ'ן פינאנץ-מיניסטעריום, אז די מלוכה-הכנסות זענען אין פער־גאנגענעם חודש געווען מיט אזויפיל גרעסער, אין פערגלייך צום פערגאנ־גענעם יאהר. דערמאהנט זיך נישט הילענדיג די בעסאנטע ערסלערונג פון אמאליגען עסטרייכישען פינאנץ-מיניסטער דוגאיעווסקי. ווען מ'האט געפרעגט דוגאיעווסקי'ן אויף וואסערע אופן ס'איז איהם געלונגען צו ערענגען דעם עסטרייכישען מלוכה-בודזשעט צו א גלייכגעוויכט בעת ער האט פריהער געהאט אזא געוואלדיגען דעפיצים, האט דער פינאנץ-מי־ניסטער געענטפערט, אז דאס האט ער געמאכט אויף א גאנץ פשוט'ען וועג, ער האט געהאלטען בסוד פאר דער געזעלשאפט און אפילו פאר ווינע אייגענע מיניסטארען. אז די הכנסות הערען גרעסער. דערמיט האט ער געמיינט צו זאגען, אז ווען די מיניסטארען וואלטען זיך דערוואוסט הענען וואוסט פון די מלוכה-הכנסות וואלטען זיי דאן פערלאנגט, אז מ'זאל פערגרעסערן אויך די הוצאות און דער דעפיצים וואלט ווייטער געבליי־בען ווי פריהער.

בײַ אונז מאכט נישט די רעגירונג סתם סוד מכתז'ו וואוסט פון די הכנסות, פערקעהרט, מ'פובליקירט מיט שטאלץ, אז די איינגעזאמלטע רעזולטאטן זענען מיט אמאל גרעסער. אויב מיר זאלען פערגלייכען די מלוכה-הכנסות פון יאהר 1924 צום יאהר 1927 זעהען מיר מאסי, אז אין לעצטען יאהר זענען די איינקונפטען גרעסער מיט 80 פראצענט לגבי דעם יאהר 1924.

דער דאזיגער גינסטיגער רעזולטאט פון די מלוכה-הכנסות האט אבער אויך א צווייטע זייט מ'איז בעסאנט די ערסלערונג פון א בע־זאוסטען פינאנץ-מיניסטער, אז וואס צופרידענער מ'איז דער פינאנץ-מי־ניסטער, אלץ ווייניגער איז צופרידען די געזעלשאפט, דער פינאנץ-מיני־סטער הויפט מיט שמחה אויף די ציפערן, וואס בעווייזען די פערגרעסערונג פון די מלוכה-הכנסות. דאנענען די געזעלשאפט. אלס דער שטייער־אביעקט, סתם א ביסעל שווערער אויף דער זאך. נעהמען פרעהם זי זיך אז דער מלוכה-בודזשעט איז אין ארדנונג און מ'דראהט איהר נישט סתם וואלומא איבערשוגנען, אבער אין דער ערשטער רייה אינטערעסירט זיך די געזעלשאפט מיט איהר איינענעם בודזשעט. ווען מ'האט האלטען אויפ'ן גלייכגעוויכט צוגלייך מיט'ן מלוכה-בודזשעט. איבערדעם מאכט דארט די זעהר נוטע ענטוויקלונג פון די מלוכה-הכנסות אויך ווי א ווארנונג בנוגע דעם איינציהען שטייערן פון די געזעלשאפטליכע הכנסות, אויב די דאזיגע איינהונפטען וואסטען נישט אין דער זעלביגער מאס ווי די מלוכה'שע.

דאס בערעכענען די געזעלשאפטליכע הכנסות איז איינגעמליך זעהר א שווערע זאך און דעריבער מען מעג נישט אויפ'ן יסוד פון די ציפערן פון פינאנץ-מיניסטעריום פעסטשטעלען, צי די מלוכה נעהמט נישט א בי־טעל צו פיל שטייערן פון די בירגער. דערפאר איז אפער לייכט צו בעקו־מען א תשובה אויף דער דאזיגער פראגע פון דער בעפעלקערונג ניפא. דערזיט זאגען אויף א בולטן אופן עדות די רעזולטאטיעס פון פערשיעדענע הירשאפטליכע ארגאניזאציעס. די שטימונגען אין דער פרעסע און נאך פעהר יעדער איינצינער שטייער-צאהלער, וועלכען מ'בעגעגענט אין גאס.

צוהערענדיג זיך צו די דאזיגע שטימען, קען מען ניט בעטערען דאס אלץ דאססענדע כוואליע פון אנקלאגעס אויף דער שווערער שטייער־לאסט, כוואליעס, וואס האבען א פנים זיך שוין דערמראנען צו די שוע־לען פון די מיניסטארען-קאבינעטען און צוליב דעם האבען מיר לעצטענס שרייבען-הערטער פון פינאנץ און פון האנדעלס-מיניס־טער, אלץ ווייניגער איז צופרידען די געזעלשאפט, דער פינאנץ-מיני־סטער, סתם מיט שמחה אויף די ציפערן, וואס בעווייזען די פערגרעסערונג פון די מלוכה-הכנסות. דאנענען די געזעלשאפט. אלס דער שטייער־אביעקט, סתם א ביסעל שווערער אויף דער זאך. נעהמען פרעהם זי זיך אז דער מלוכה-בודזשעט איז אין ארדנונג און מ'דראהט איהר נישט סתם וואלומא איבערשוגנען, אבער אין דער ערשטער רייה אינטערעסירט זיך די געזעלשאפט מיט איהר איינענעם בודזשעט. ווען מ'האט האלטען אויף'ן גלייכגעוויכט צוגלייך מיט'ן מלוכה-בודזשעט. איבערדעם מאכט דארט די זעהר נוטע ענטוויקלונג פון די מלוכה-הכנסות אויך ווי א ווארנונג בנוגע דעם איינציהען שטייערן פון די געזעלשאפטליכע הכנסות, אויב די דאזיגע איינהונפטען וואסטען נישט אין דער זעלביגער מאס ווי די מלוכה'שע.

דאס בערעכענען די געזעלשאפטליכע הכנסות איז איינגעמליך זעהר א שווערע זאך און דעריבער מען מעג נישט אויפ'ן יסוד פון די ציפערן פון פינאנץ-מיניסטעריום פעסטשטעלען, צי די מלוכה נעהמט נישט א בי־טעל צו פיל שטייערן פון די בירגער. דערפאר איז אפער לייכט צו בעקו־מען א תשובה אויף דער דאזיגער פראגע פון דער בעפעלקערונג ניפא. דערזיט זאגען אויף א בולטן אופן עדות די רעזולטאטיעס פון פערשיעדענע הירשאפטליכע ארגאניזאציעס. די שטימונגען אין דער פרעסע און נאך פעהר יעדער איינצינער שטייער-צאהלער, וועלכען מ'בעגעגענט אין גאס.

צוהערענדיג זיך צו די דאזיגע שטימען, קען מען ניט בעטערען דאס אלץ דאססענדע כוואליע פון אנקלאגעס אויף דער שווערער שטייער־לאסט, כוואליעס, וואס האבען א פנים זיך שוין דערמראנען צו די שוע־לען פון די מיניסטארען-קאבינעטען און צוליב דעם האבען מיר לעצטענס שרייבען-הערטער פון פינאנץ און פון האנדעלס-מיניס־טער, אלץ ווייניגער איז צופרידען די געזעלשאפט, דער פינאנץ-מיני־סטער, אלץ ווייניגער איז צופרידען די געזעלשאפט, דער פינאנץ-מיני־סטער הויפט מיט שמחה אויף די ציפערן, וואס בעווייזען די פערגרעסערונג פון די מלוכה-הכנסות. דאנענען די געזעלשאפט. אלס דער שטייער־אביעקט, סתם א ביסעל שווערער אויף דער זאך. נעהמען פרעהם זי זיך אז דער מלוכה-בודזשעט איז אין ארדנונג און מ'דראהט איהר נישט סתם וואלומא איבערשוגנען, אבער אין דער ערשטער רייה אינטערעסירט זיך די געזעלשאפט מיט איהר איינענעם בודזשעט. ווען מ'האט האלטען אויף'ן גלייכגעוויכט צוגלייך מיט'ן מלוכה-בודזשעט. איבערדעם מאכט דארט די זעהר נוטע ענטוויקלונג פון די מלוכה-הכנסות אויך ווי א ווארנונג בנוגע דעם איינציהען שטייערן פון די געזעלשאפטליכע הכנסות, אויב די דאזיגע איינהונפטען וואסטען נישט אין דער זעלביגער מאס ווי די מלוכה'שע.

דאס בערעכענען די געזעלשאפטליכע הכנסות איז איינגעמליך זעהר א שווערע זאך און דעריבער מען מעג נישט אויפ'ן יסוד פון די ציפערן פון פינאנץ-מיניסטעריום פעסטשטעלען, צי די מלוכה נעהמט נישט א בי־טעל צו פיל שטייערן פון די בירגער. דערפאר איז אפער לייכט צו בעקו־מען א תשובה אויף דער דאזיגער פראגע פון דער בעפעלקערונג ניפא. דערזיט זאגען אויף א בולטן אופן עדות די רעזולטאטיעס פון פערשיעדענע הירשאפטליכע ארגאניזאציעס. די שטימונגען אין דער פרעסע און נאך פעהר יעדער איינצינער שטייער-צאהלער, וועלכען מ'בעגעגענט אין גאס.

צוהערענדיג זיך צו די דאזיגע שטימען, קען מען ניט בעטערען דאס אלץ דאססענדע כוואליע פון אנקלאגעס אויף דער שווערער שטייער־לאסט, כוואליעס, וואס האבען א פנים זיך שוין דערמראנען צו די שוע־לען פון די מיניסטארען-קאבינעטען און צוליב דעם האבען מיר לעצטענס שרייבען-הערטער פון פינאנץ און פון האנדעלס-מיניס־ט

לאדזער כראניק.

נאכט-דיזשור אין די אפטייקען.

המנס דיזשורירן מאלגענדע אפטייקען: עשטען מיסריקאווער 225, בתר-מעשיטסקי מיסריקאווער 95, רעזניצ-בלום ציגל-גאס 12, נאריטן חסכדניק 54, קאפראוסקי, נאוואמיאסקע 15.

ווער וויים?

מאנטאג 10 פריה איז ברויס פון זמן וואוינונג אויף דאלגע 21 דער עטליכע און מערציג יעהריגער שלמה שמידט און איז איצט זיך נישט אומגעקאהרט. דער אד לעדס פון דער „שחרית קרענק", איז געגאנגען אנגעטון אין א שווארצען מאלטען, מרגאנ א קליין בלאנד בערדעל. דער עס הגיס עפעס ווערט געבעטן צו בעלדען דער ברוי און קינדער.

מאשען-שפיי-שיסעלער.

(אז) אלע מערזיכערטע אין דער קראנ-עען-קאסע טוצערקאלאז-קראנקע וועלען בעקומען מאשען-שפיי-שיסעלך.

געהייטניספולער זעלבסטמארד

(ז) בחרגעכטען איז אין מאלהארט ניעדזשהיבד אונטער ראנאד בעגאנגען זעלבסטמארד דורך דערשיסען זיך מיט א רעוואלווער די קראקאווער אנגאוויגע-רין מיעשיסלאוו בארשקע.

די זעלבסטמערדערין, האט חגג גע-האט גימנזיאל-בילדונג, איז מיט אכטי-זע טעג צוריק געקומען אלס אנגעשטעל-ער פונ'ם גוט - בעזיצער לישאקאווסקי מן זיך פלוצלינג דערשאסען.

האנדעלס-קורסען.

די לעקציעס פון צוויטען חלבען יאהר אין די האנדעלס - קורסען אויף ברושיאזד 12 הויבען זיך אן חמנס ז שחענד.

דער וואונדערבארסטער פון אלע קינסטלער.

אליין איז ער א שטומער, אבער זיינע בילדער רעדען מיט א מעכטיגער שפראך. — צו 8 יאהר האט ער שוין געמאהלען דעם גענעראל שורבאלאוו און בעקומען דער-פאר 300 רובל. — פראנקרייך האט זיך מיט איהם געצאצעט און איהם אויס-געצייכענט מיט'ן מימעל אפיציר פון עהרען-לעגיאן.

מינקאווסקי איז א בעזוד אין „לאדזער טאגעבלאט".

מוריצי מינקאווסקי, האט איז דורך די גרעסטע —קריטיקער אנערקענט אלס אמגער פון די בעדמטענסטע יודישע מאלער פון דער הייטיגער צייט האט נעכטען בעזוכט אונדזער רעדאקציע, וואו מיר האבען מיט איהם פערבראכט אין זעהר א אינטערעסאנטען געשפרעך.

מינקאווסקי'ס לעבענס - ביאגראפיע, האט איז רעך אין גרויסע איבערלעבע-נישען, ליהערט א אינטערעסאנטען מא-טעריאל פאר דער געשיכטע פון דער יודישער מאלערע. געבוירען איז מינ-קאווסקי אין וארשא. שוין אין די פרי-הערטע יוגענד-יאהרען הייבען זיך ברויס די סמנים פון זיין מעכטיגען טאלענט. אלס זיבענדיג 9 — 8 יאהר מאהלט ער פארטרעט פון דאמאלדיגען וארשאער גענעראל-גובערנאטאר שיבאלאוו, פאר האט ער ווערט בעלוינט מיט 300 רו-בל און באלד דערויף פערלאזט ער די פלוכה'שע פויס שומען שול אין וואר-שע ערבט ארבען אין דער צוגען-שול און שפעטער שטודירט ער אין דער קראקאווער קונסט-אקאדעמיע, וועלכע ער ענדיגט מיט גאלדענע מעדאלען.

אין 1905 איז מינקאווסקי האט בעקומען א נישט-יודישע ערציהונג, הגם ער שטאמט פון א משפחה מיוחסת, א אור-איניקעל פון די גאונים ר' איטשע-לע און ר' יענקעלע קארלינער, פלוג-לוגג איבערגעגאנגערשט געווארען.

די מאנאכען אין רזפלאנד האבען אויף איהם געמאכט א ערשיערונגען אין דורך דיזע ווייסע —קריטיקער אנערקענט אלס אמגער פון די בעדמטענסטע יודישע מאלער פון דער הייטיגער צייט נעכטען בעזוכט אונדזער רעדאקציע, וואו מיר האבען מיט איהם פערבראכט אין זעהר א אינטערעסאנטען געשפרעך.

מינקאווסקי'ס לעבענס - ביאגראפיע, האט איז רעך אין גרויסע איבערלעבע-נישען, ליהערט א אינטערעסאנטען מא-טעריאל פאר דער געשיכטע פון דער יודישער מאלערע. געבוירען איז מינ-קאווסקי אין וארשא. שוין אין די פרי-הערטע יוגענד-יאהרען הייבען זיך ברויס די סמנים פון זיין מעכטיגען טאלענט. אלס זיבענדיג 9 — 8 יאהר מאהלט ער פארטרעט פון דאמאלדיגען וארשאער גענעראל-גובערנאטאר שיבאלאוו, פאר האט ער ווערט בעלוינט מיט 300 רו-בל און באלד דערויף פערלאזט ער די פלוכה'שע פויס שומען שול אין וואר-שע ערבט ארבען אין דער צוגען-שול און שפעטער שטודירט ער אין דער קראקאווער קונסט-אקאדעמיע, וועלכע ער ענדיגט מיט גאלדענע מעדאלען.

אין 1905 איז מינקאווסקי האט בעקומען א נישט-יודישע ערציהונג, הגם ער שטאמט פון א משפחה מיוחסת, א אור-איניקעל פון די גאונים ר' איטשע-לע און ר' יענקעלע קארלינער, פלוג-לוגג איבערגעגאנגערשט געווארען.

די מאנאכען אין רזפלאנד האבען אויף איהם געמאכט א ערשיערונגען אין דורך דיזע ווייסע —קריטיקער אנערקענט אלס אמגער פון די בעדמטענסטע יודישע מאלער פון דער הייטיגער צייט נעכטען בעזוכט אונדזער רעדאקציע, וואו מיר האבען מיט איהם פערבראכט אין זעהר א אינטערעסאנטען געשפרעך.

מינקאווסקי'ס לעבענס - ביאגראפיע, האט איז רעך אין גרויסע איבערלעבע-נישען, ליהערט א אינטערעסאנטען מא-טעריאל פאר דער געשיכטע פון דער יודישער מאלערע. געבוירען איז מינ-קאווסקי אין וארשא. שוין אין די פרי-הערטע יוגענד-יאהרען הייבען זיך ברויס די סמנים פון זיין מעכטיגען טאלענט. אלס זיבענדיג 9 — 8 יאהר מאהלט ער פארטרעט פון דאמאלדיגען וארשאער גענעראל-גובערנאטאר שיבאלאוו, פאר האט ער ווערט בעלוינט מיט 300 רו-בל און באלד דערויף פערלאזט ער די פלוכה'שע פויס שומען שול אין וואר-שע ערבט ארבען אין דער צוגען-שול און שפעטער שטודירט ער אין דער קראקאווער קונסט-אקאדעמיע, וועלכע ער ענדיגט מיט גאלדענע מעדאלען.

אין 1905 איז מינקאווסקי האט בעקומען א נישט-יודישע ערציהונג, הגם ער שטאמט פון א משפחה מיוחסת, א אור-איניקעל פון די גאונים ר' איטשע-לע און ר' יענקעלע קארלינער, פלוג-לוגג איבערגעגאנגערשט געווארען.

די מאנאכען אין רזפלאנד האבען אויף איהם געמאכט א ערשיערונגען

אמגרוב. ער לאזט זיך דאן אויף א רח-זע און די מאגראמידע שעפ קישי-נעוו און פרעס, שווירים דאס יודישע לעבען און פון דעמאלט אן ווערט ער — דער קינסטלער פון יודישע לעבען און גויש, דער מאלער פון יודישען בער.

מינקאווסקי'ס בילדער פון יודישען לעבען האבען צו זיך קיין גלייכען נישט אין זייער קראפט פון אויסדרוק. ער האט זיך מיט זייגע בילדער ערוואָרבען א רוהם אין דער גאנצער קולטורעלער וועלט. בעזונדערס אין די הויפ-שטעט פון אמעריקא ווי פאריז, בערלין, ברי-סעל, לאנדאן און רוים.

די פאפיליע מינקאווסקי צייכענט זיך בכלל אויס מיט די וואונדער-מעגשען, האט זי האט ארויסגעגעבען. פרעס. מינ-קאווסקי אין בערלין, א קוזין פון מא-לער, האט א שם אין דעמשלאנד אלס גרויסער מעדיציגער; פרעס. הערטען מינקאווסקי, דער מאמעמשיקער פון דער געטינגענער אוניווערזיטעט, א אחמער קוזין פון מאלער, איז אויך געבען נישט וויניגער בעריהמט, און צוזי נאך פיל אנדערע.

מוריצי מינקאווסקי, הגם א שוי-שומער, בעזיצט א גרויסע מאס בילדונג און צייכענט זיך אויס מיט זיין בעזוי-דער לעגיק. ער האט זעהר ליב שאך, וואס ער פלעגט שפילען מיט'ן מיניסטער דע מאגני פון פראנקרייך און דער מי-ניסטער פלעגט טאקי כמעט שענדיג דערבי מערשפילען.

פון דאנען סאהרט מינקאווסקי קיין בערלין, וואו ער הייט תאבען א אויס-שטעלונג, פון דערט קיין רוים, וואו ער איז אנגעלאדען געווארען דורכ'ן וואַ-טיקען צוליב זיינע „תפלה-בילדער" און

פון דערט פאהרט ער קיין ארץ-ישראל, וואוהין ער בענקט שוין פון לאנג צו פאהרען זעהן מיט אייגענע אויגען דאס נייע לעבען, זיך איבערצייגען און שא-פען. ער הייל נישט פאהלען דאס שלעכ ארץ-ישראל. ער הייל מאלען דאס לעבען אין די קאלאניעס, דאס נייע אנשטע-הענדיג ארץ-ישראל. ער ווייט אויך בע-זוכען קרים, וואוהין ער איז אנגעלאד-דען דורך דער טעוויעט-רעגירונג, וואס הייל איינגערדנען איהם אויסשטעלונגען אין לענינגראד, מאסקווע, כארקאָוו, קיעוו א. א. שעפ אויף איהר איינגעגעבע חשבון.

וועגען קרים און ארץ-ישראל, זאגט זיך מינקאווסקי ארויס גאנץ פשוט, אויף זיין אייגע לשון, מיט א ציט מיט דער פלייצע, א הייז מיט דער הענד. ד. ה. קרים קען נישט פערגלייכען ארץ-ישראל, דארט איז דער שורש. דארט קען ווע-רען א ישוב. א נויסיגע, גרויסע ארבייט, אבער זי האט נישט דעם פערגעס, וואס די קאלאניזאציע אין ארץ-ישראל.

לאדז געפעלט מינקאווסקי'ן מיט איהר שטארק און פולסירענדיג יודיש לעבען אין דער שטאט פון ארבייט, זעהט דער קינסטלער דעם ארבייטענדען און שא-פערען יוד, וואס אין נאציאנאל און זיין שפראך, קולטורגג פונקט אזוי, ווי אין גוטסט. אפילו דו סמולאנגקעס פון דער שטאט, האט אויך שפעס אייגענאר-טיגקייט און זוך.

מינקאווסקי'ס אויסשטעלונג, וואס ווערט שבת געשלאסען אין „נאלדענעם זאל" פון גראנד האטעל, וואס זיכער בע-אגן דאן א גרויס פונקסלערלעך נעשעה-הענגש.

—0—

פערזיכערונג פון גייסטיגע ארבייטער

טאבעלע פונ'ם-פערזיכערונגס-אפצאהל פון די ארבייטס-געבער אין ארבייטער.

צוליב די אונריכטיגע אינפארמאציעס וועגען דער גרויס פון דעם אפצאהל פון די פערזיכערטע גייסטיגע ארבייטער, זענען מיר אין דער לאגע צו ערקלע-רען, אז דער אפצאהל ווערט גענומען פון „גרונד-שכירות". דערביי ווערט דער אפצאהל געטיילט אין פאלגענדע קאטע-גאריעס:

1) אויב דער אנגעשטעלטער בע-קומט נישט קיין לוין אין מזומן, אויב ער בעקומט 60 זל. שכירות אדער בלויז ער ארבייט פאר לעבענס-אויסהאלט, צאהלט דאן דער ארבייטס-געבער דעם גאנצען פערזיכערונגס-אפצאהל.

2) אויב דער לוין מאכט אויס פון 60 ביז 400 זל. צאהלט דער פערזי-כערער 2/5 און דער ארבייטס-געבער צאהלט 3/5.

3) ביי א לוין פון 400 ביז 800 זל. צאהלען דער ארבייטער און ארבייטס-געבער גלייך אויף גלייך.

4) ביי א לוין פון העכער 800 זל. צאהלט דער ארבייטער 3/5 און דער ארבייטס-געבער 2/5.

דער אופן פון בערעכנען דעם אפ-צאהל, ווערט קלאר פון דער אונטען געגעבענער טאבעלע.

		ערזיכ-ערונגס-שטייער אין זל.	אפצאהל פון ארבייטס-געבער		אפצאהל פון ארבייטער		טר-הכל
					זל.		
A	ביז 60 זל. א חודש	60	5/5	6	—	—	6
	איבער 60 זל. און ווייניגער פון 90 זל.		3/5	3,60	2/5	2,40	6
B	פון 90 און ווייניגער פון 120 זל.	90	„	5,40	„	3,60	9
C	„ 120 „ „ „ 150 „	120	„	7,20	„	4,80	12
D	„ 150 „ „ „ 180 „	150	„	9 —	„	6 —	15
E	„ 180 „ „ „ 220 „	180	„	10,80	„	7,20	18
F	„ 220 „ „ „ 260 „	220	„	13,20	„	8,80	22
G	„ 260 „ „ „ 300 „	260	„	15,60	„	10,40	26
H	„ 300 „ „ „ 360 „	300	„	18 —	„	12 —	30
I	„ 360 ביז אינגליסליך 400 „	400	„	21,60	„	14,40	36
	איבער 400 און ווייניג. פון 420 „		1/2	18 —	1/2	18 —	36
J	פון 420 „ „ „ 480 „	420	„	21 —	„	21 —	42
K	„ 480 „ „ „ 560 „	480	„	24 —	„	24 —	48
Ł	„ 560 „ „ „ 640 „	560	„	28 —	„	28 —	56
M	„ 640 „ „ „ 720 „	640	„	31,20	„	31,20	62,40
N	„ 720 „ „ „ 800 „	720	„	34,40	„	34,40	68,80
	איבער 800		3/5	27,60	2/5	41,30	68,80

היינט לעצטער טאג אויף אבצוגעבען דעם לאראציעס פון אומזאץ-שטייער.

(ג) ביז מארגען, דעם 15. פעברואר אינגשלוסלוך קאן מען נאך אפגעבען און די שטייערצאהלונגען דערלאראציעס אז בער דעם אומזאץ אז יאהר 1927. פארן אויסטרען אפגעגעבען אושלעכ רעק-לאראציעס דראהט א שטראף פון 50 ביז 100 זלאטען. אושלעכ שטייער-אטלאס פערלוירען אויף דו רעכט אפ-גיעגעבען אפלאציעס.

אבגעלעגט די קאנפערענץ מיט די אינדוסטריעלער.

(א) דו לעצטע האנדעלס-קרייזען האבען געלעזען בשמחה א ידיעה, פון חצי-דעלס מאנוספעריעס, אז דו קאנפערענץ, וואס האט געהאלט פארגעסטען דעם 15.

אין 16. ד. ח. וואגען אנגעוועזענע פון דער אינדוסטריע, עקספערט א. א. אזר אפגעלעגט געווארען אויפ'ן 22. אין 23. ד. ח.

די נשמה-כאפערס איז לאדז.

ראבינאט נעמט או מיטלען געגען די מיסיאנערען.

(נ) דער לאדזער ראבינאט האט געלעזען אפגעשריבענע אפעלעכע זעגאנ, געווידמעט דער פרעגע וועגען די מיסיאנ-ערען, וואס האבען זיך לעצטענס ווידער אנגעזעצט אין לאדז און דא אנגעהויבען א מעשיגקייט צו לאפען נשמות אזוי-שען דער יידישער בעפעלקערונג.

דער ראבינאט האט בעשלאסען צו וואנדען די יידישע בעפעלקערונג נישט צו קויפען און נישט צו געמען אפילו אומזוסט די נאט לעסטערונגען מיסיאנ-ערן יודיש, פוילישע און דייטש, וואנען אלעמען נישט צו לאזען זיך פערפירען און דעם מיסיאנערען הייז און לאדז, נישט צו געהען זעקרעט אין אן אפגעשלאסענע אין ארץ-ישראל.

לאדז געפעלט מינקאווסקי'ן מיט איהר שטארק און פולסירענדיג יודיש לעבען אין דער שטאט פון ארבייט, זעהט דער קינסטלער דעם ארבייטענדען און שא-פערען יוד, וואס אין נאציאנאל און זיין שפראך, קולטורגג פונקט אזוי, ווי אין גוטסט. אפילו דו סמולאנגקעס פון דער שטאט, האט אויך שפעס אייגענאר-טיגקייט און זוך.

מינקאווסקי'ס אויסשטעלונג, וואס ווערט שבת געשלאסען אין „נאלדענעם זאל" פון גראנד האטעל, וואס זיכער בע-אגן דאן א גרויס פונקסלערלעך געשע-הענגש.

—0—

א מענשען-פרעסער

אויפ'ן גרינעם מארק.

(§) אויפ'ן גרינעם מארק האט געל-פען פאסורט אזא פאל. צום וואגען מיט ארגנס פון יאנקעל יאסטשעטסקי פון לשקראסקע נאס 34 האט זיך צוגע-געב"עט א יונגער שען און עפעס צוגע-לסחנ'ט פון וואגען. יאסטשעטסקי האט פאבגעזאגט דעם נעב און איהם

געפאסט. בעת'ן שארפען זיך פון'ן נגב, האט דער לעצטער מיט דו צוון אנגעלאפט יאסטשעטסקי'ן פאר א חאנד אן אהם אפגעבעסען א פינגער. דערויף איז דער טעגשען פרעסער גענ-קומען. פאגאטאוויע האט דעם געלוסטי-געם ערמעגלט חילף.

יונענדליכער פער'משפט פאר קאמו-ניזם צו 3 יאהר תיסה.

(§) געלעזען איז אין חמען קרוגן גע-רלט בעשטעלט געווארען דער פראצעס געגען 20 יחדריגען יוסף אנטזען, וואס איז צוגעשלאגט געווארען און פערשפרוי-מען טאמאזאסטשע לוסטראטאר און אין אנגעהערען צו דער קאמוניסטישער יו-גענד פארטיי. דער אנגעקלאגטער האט אך און דער שאלד נישט מודה געווען.

לעזט, אבאנירט

— דאס —

„לאדזער טאגעבלאט"

יוגענדליכער פער'משפט פאר קאמו-ניזם צו 3 יאהר תיסה.

(§) געלעזען איז אין חמען קרוגן גע-רלט בעשטעלט געווארען דער פראצעס געגען 20 יחדריגען יוסף אנטזען, וואס איז צוגעשלאגט געווארען און אין אנגעהערען צו דער קאמוניסטישער יו-גענד פארטיי. דער אנגעקלאגטער האט אך און דער שאלד נישט מודה געווען.

דו ערות, אלע פאלגצוגען לטם האבען פעשטענעשטעלט, אז דער אנגעקלאגטער נעהערט יא צו דער קאמוניסטישער פארטיי און זיין תוכפ ארבעט איז גע-ווען פערשפרייטען קאמוניסטישע לוסטע-ראטור.

ער איז פער'משפט געווארען אויף 3 יאהר תפיסה.

—0—

טראצקי'ס טאג-בוך.

איז סיביר אין יאהר 1907.

(פארטזעצונג).

עס איז געווען זעהר שנעגעהם צו ריצען אויפ'ן שפרוי-זאק, האט איז בע-יעקע בעהען מיט א הירשענעם פעל. פעסען קאלטע קאלז-פלייש און הארשען אויף טיי. איך האב אויפגעשרויבען א לעזעל קאניאק. איך האב געמיינט, אז אין נסיעה איז שוין פערענדיגט.

א יונגער אסטיאק מיט לאנגע צעפ, וואס זענען ארומגעוויקעלט געווען מיט ווייסע טיך-פעצדער, האט זיך אויפגע-הויבען פון שפרוי-זאק און ארויס קלר-מענען אינזערע הירשען.

— מיט מאך? האב איך געפרעגט.

— מיט מאך. עס הייט זיי ארויפלא-ען אויף א פלאץ, וואו עס איז פארהאן גאר, און זיי וועלען מיט זייערע מיס ארויסגראבען דעם מאך פון אונטערן שניי. און דאס עסען דאס איז פאר זיי גענוג. א הירש האט זעהר ווייניג שפעז עוישיג.

— אין ברויס עסען זיי גארנישט?

— א הוץ מאך עסען זיי גארנישט.

די אלטע האט ארייגגעוואָרפען אין פייער נאך האלץ, נאכדעם האט זיך אויפגעהויבען פון שלאף א יונגע אמש-

יאקין, אין די יונגע פרוי האט מיט א פוך פערדעקט פאר מיר איהר פנים. זי איז ברויס אין הויך, כדי בעהאלטיג זיין איהר מאן, וועלכען מיר האבען אפגע-דונגען, ער זאל אונז אפפיהרען ביז אורבי.

די אסטיאקעס זענען שרעקליך מויל, און די גאנצע ארבייט ווערט בעי זיי געטון דורך די פרוען. אפילו אויף יאגד נעהען אויך די פרוען. הען מען נעמט אן אנ אסטיאק אלס א מיהרער, געהט געוועהנליך זיין פרוי אויך מיט. זי טראגט די האק, דעם זאק מיט די לעבענס-מיטלען. דעם טיי-קעסעל, און ווען מען שטעלט זיך אפ וואו אפרוהען, מאכט די פרוי מייער און בעדיגט דעם מאן.

דער טיי איז שוין פערטיג געווארען און איך האב אויסגעטרונקען עטליכע גלעזער מיט גרויס הנאה. אבער די טיי-וואסער האט געהאלט א שעם פון מיט. און איך האב אין יעדען גלאז ארייגגע-גאסען צוויי לעפעלך פרוכט-עסענץ.

די יונגע אסטיאקין איז צוריק ארייגן אין ציבער, איהר פנים איז נאך אלץ געווען פערדעקט פון מיר. הינטער איהר איז געגאנגען איהר מאן, און ער האט מיר פערגעלייט צו קויפען בע איהם פומציג פעלען.

— איך האב געזאגט, אז איהר זייט א קויפמאן פון אנדערסק—האט מיר ני-קיפער אונטערגעזאגט.

— זאגט איהם, אז איך וועל די פע-לען אפקויפען בע איהם אויפ'ן צוריק-וועגס, איצטער קען איך זיי נישט מיט-נעהמען.

מיר האבען געטרונקען טיי, גערויכ-כערט, און ניקיפער האט זיך געלעגט שלאפען אויפ'ן שפרוי-זאק. איך האב אויך זעהר געוואלט שלאפען, אבער איך האב מורא געהאט, אז איך וועל אויפ-שלאפען ביז אין דער פרית. דעריבער האב איך פערטריבען דעם שלאף אין האב זיך צוגעזעצט צום פייער, מיט מיין מאנ-טיך, כדי צו פערצייכענען מיינע אייגדרוקען.

אום 4 א זייגער האב איך אויפגע-וועקט ניקיפער'ן. און מיר האבען פער-לאזען שאמ'נסקיא יורט.

— ביי די אסטיאקעס פראגען די מענער און פרויען צעפ — האב איך געפרעגט.

— יא.—האט ניקיפער געענטפערט.—

און ווייסט איהר צוליב וואס זיי פרעגען דאס? כדי זיי זאלען האבען פערוואס צו רעטען אונזער דעם אגדערן, חען זיי פרינגען זיך אן און צושלאגען זיך.

IV.

מיין ווייל'ען אין אנ'אסמיאקעס-געצעלט.

אויף אונזער ווייטערדיגען וועג האט אנשקעגען-געווהנהייט אזא שטארקער ווינד, אז איך האב נישט געהאט די מעגליכ-קייט צו פערשרעכען מעגע גאשיצען. איצט פאהרען מיר איבער א פרייען פלאץ, צווישען א בעריאזע-וועלדעל און א שיף. דער וועג איז א שרעקליכער. דער ווינד פערוועט פאר אונזערע אויגען די שפרען, וואס אונזער שלישען לאזט אין שנוי. איין הירש פערלירט יעדען מאמענט זיין צושפאן און זינקט ארען ביז'ן בויך אין שנוי; ער מאכט פערצווייפעלטע שפרונגען. צום אומגליק, הויבט אונזער פיהרער-הירש אויך אן צו הינקען, דער וועג פיהרט בארג-ארא-פ, און מיר פאהרען צווישען צוויי שנוי-וועגע. די הירשען דריקען זיך אייגער צום אנדערען, איך זעה חי פון דעם פאדערשטען הירש פריפע בלוט.

— איך פערשטעה זיך אביסעל אויף הטלען חיות זהגע ניקיפער.

ער נעמט פון קעשענע ארויס א מע-סער, שטעקט דעם שארף ארען אין מויל, און בעקוקט די קראנקע פוס פון הירש.

— איך בעגריף נישט, וואס דאס איז—זאגט ער.

בעת דער אונטערזוכונג איז דער הילש בעלעגען רוהיג און פרומבלעקט די בלוט פון זיין קראנקער פוס. איך פרעגע, אז מסן זאל אין מען שליסען אנשפאנען די הירשען פון דעם שאמיג-מקער אסטיק, און אז אונזערע הירשען זאל מען אינשפאנען אין דעם אסטיאקס לעכען שליטען. דעם קראנקען הירש בינט מען אן אן אונזער שליטען.

אזוי פאהרען מיר 5 שעה און נעך 5 שעה מוזען מיר פאהרען, ביז מיר וע-לען דערגרייכען אז-בי. דארטען קענען מיר בעקומען הירשען בע דעם הירש-אנדערער פעמיען פאנשין. איך זאג צו ניקיפער'ן, אז מיר מוזען בע פאנטינ'ען קויפען 2 אדער 3 הירשען און ניקיפער איז מסכים מיט מיר.

דער אופן, ווי מיר קומען פארווערטס, דערמאנט מיר אן דער בעריהמטער רע-זע פון מיליעס מאק, דער העלד פון „א נסיעה ארום דער וועלט אין 80 טעג". ער האט בעקויפט העלפאנטען, דאמ-פערס, מען הען עס האט אויסגעפעהלט הייצונג, האט ער ארייגגעהאקט אין אן אנדער מאשין אלץ, וואס עס איז נאר גע-ווען פון האלץ.

ניקיפער זאגט:

— מיר וועלען קויפען בעי דיזע הירשען. דער עיקר איז נאר, מיר זאלען אנקו-מען אין אגאסלאווסק, האב איך רעכט?

— געוויס האט איהר רעכט!

דער וועג ציהט זיך ווייטער ארויף, מיר פארען ארען אין וואלד,

איצט פאהרט זיך ווייטער ארויף, מיר פערשטעלען אינז פון דעם ווייטע-דיגען שנוי.

די זון שטעהט הויך אין הימעל, מיר ווערט אזוי ווארם, אז איך בין אויפ-שען מען פלצענע וועסט. דער שמיג-סקער אסטיק, וואס פאהרט אויף אונז זערע הירשען בעהעגט זיך זעהר לאנג-זאם, מען בין אויף איהם ווארמען.

מען די זעהען שטעהען אזוי ווי ליכט הויכע בעריאזעס. עס דאכט זיך, אז מען פאהרט דורך אנ'אלטען פארק. פלשטע-דיגע שטילקייט. נאר דא און דארט פליהען מיט א טומעל א פאר צאנ'דיגע פויגלען. דער וואלד עגדיגט זיך שוין; מיר קומען צום שטך, קחרען דורך די פאסטא און פאהרען איבער א פרייען פלאץ.

— הייסל וויערט האבען מיר שוין דורכגעמאכט?—פרעג איך בע ניקיפער'ן.

— לכל-הפחות, דרי-הונדערט וויערסט.

בעגוי וויס איך נישט. ווער צעהלט דען דא די וויערסטען? אין דריי טעג ארום וועלען מיר שוין זיין אין אגאסלאווסק. דער עיקר איז נאר, דאס ווייטער זאל זיין גוט. האב איך רעכט?

— אוודאי!

— עס זאל נאר קיין שנוי-שטורם נישט אנקומען. די היגע שנוי-שטורמס זענען שרעקליך...

מיר זענען שוין פערבייגעפאהרען דעם מאליע קורחי: א פאר ארימינקע יורטעס. און בעוואוינע איז נאר געהען אייגע פון זיי. מיט א צוהאנציג יאהר צוריק זענען אלע בעוואוינע אויסגעשטאָרבען אויס. וועלען מיר דא אויפערשען די הירשהענדלער?

ידאס הייסערע קומען.

לאדזער כראניק.

נאכט-דיזשור אין די אפטייקען.

המנט דיזשורירן פאלגענדע אפטייקען: עפשטיין פיעטריקאווער 225, בער-טשעווסקי פיעטריקאווער 95, רעזניק בלום ציגעל-גאס 12, גערפין וווסקאדגיס 54, קאפראווסקי, נאחאמיעסקע 15.

ווער וויים?

מאנטאג 10 פריה איז ארויס פון זיין יאוינונג אויף דאלנע 21 דער עליכע אין פערציג יעהריגער שלמה שמידט און זיין איצט זיך גישע אומגעקעהרט. דער יונג לידט פון דער „שווארצער קרענק", איז געגאנגען אנגעטון אין א שווארצען מאלטאן, פראנט א קליין בלאגע בערעל. דער עס הויט עפעס הערט געבעטן צו געלדען דער פרוי און קינדער.

מאשען-שפיי-שיפעלער.

(אז) אלע פערזיכערטע אין דער קראנ-קען-קאסע שוועסטערלעכן-קראנקע הערען געקומען שפען-שפיי-שיפעלך.

עהרענטיפולער זעלבסטמארד!

(ז) עהרענעכטען איז אין מאלמארק ניקדושהויזער אונטער ראגאז בעגאנגען זעלבסטמארד דורך דערשיסען זיך מיט א רעוואלווער די קראקאווער אינוואליד-רין מיעשיסלאווא בארעסקא.

די זעלבסטמערדערין, האט הויט גי-הויט גיסנאזיאל-בילדונג, איז מיט אייגי-ן טעג צוריק געקומען אלס אנגעשטעל-אן פון גוט-בעזיצער לישטשאקאווסקי זיין זיך פלוצלינג דערשאסען.

האנדעלס-קורסען.

די לעקציעס פון צווייטען חלבען יאהר אין די האנדעלס-קורסען אויף ארזשעיאזד 12 הויבען זיך אן הייטיג 7 אויבנד.

דער וואונדערבארסטער פון אלע קינסטלער.

אליין איז ער א שטומער, אבער זיינע בילדער רעדען מיט א מעכטיגער שפראך.— צו 8 יאהר האט ער שוין געמאהלען דעם גענעראל שזרבאלאוו און בעקומען דער-פאר 300 רובל. — פראנקרייך האט זיך מיט איהם געצאצעט און איהם אויס-געצייכענט מיט זיין טיטעל אפיציר פון עהרען-לעגיאן.

מינקאווסקי אויף א בעזוך אין „לאדזער מאגעבלאט".

מויריצי מינקאווסקי, האט איז דורך די גרעסטע —קריטיקער אנערקענט אלס אייגער פון די בעדייטענסטע יודישע מאלער פון דער הייגיגער צייט האט נעכטען בעזוכט אונזער רעדאקציע, וואו מיר האבען מיט איהם פערבראכט אין זעהר א אינטערעסאנטען געשפרעך.

מינקאווסקי'ס לעבענס - ביאגראפיע, וואס איז רעך אין גרויסע איינדרוקען גישען, ליזערט א אינטערעסאנטען מא-טעריאל פאר דער געשיכטע פון דער יודישער מאלערי. געבוירען איז מינ-קאווסקי אין וארשא. שוין אין די פרי-הערסטע יוגענד-יאהרען הייזען זיך ארויס די כמנים פון זיין מעכטיגען טאלענט. אלס זייענדיג 9 — 8 יאהר מעהלט ער אפארטעס פון דאמאלדיגען וארשאווער גענעראל-גובערנאטאר שיבאלאוו, פאר וואס ער ווערט בעלוינט מיט 300 רו-בעל אין באלד דערויף פערלאזט ער די מלוכה'שע שול שטומען שול אין וואר-שע מרעט ארבען אין דער צייטען-שול און שפעטער שווירט ער אין דער קראקאווער קונסט-אקאדעמיע, וועלכע ער פנדיגט מיט גאלדענע מעדאלען.

אין 1905 איז מינקאווסקי, וואס האט בעקומען א נישט-יודישע ערציהונג, הגם ער שטאמט פון א כשידה מיוחדת, א אור-איניקעל פון די גאונים ר' איטשע-לע און ר' יאנקעלע קארלינער, פלוצ-לונג איבערגעגאנגערשט געוואָרען.

די פאראפען אין רוסלאנד האבען אויף איהם געמאכט א ערשטערענדען אמגדרוק. ער לעבט זיך דאן אויף א רמ-זע און די פאנראמירטע שטעט קישי-נעוו און אדעס, שטודירט דאס יודישע לעבען און פון דעמאלט אן ווערט ער — דער קינסטלער פון יודישע לעבען און נויט, דער מאלער פון יודישען צער.

מינקאווסקי'ס בילדער פון יודישען לעבען האבען צו זיך קיין גלייכען נישט אין זייער קראפט פון אויסדרוק. ער האט זיך מיט זיינע בילדער ערוואָרבען א רוהם אין דער גאנצער קולטורעלער וועלט, בעזונדערס אין די הויפט-שטעט פון אמעריקא ווי פאריז, בערלין, ברי-סעל, לאנדאן און רוים.

די פאמיליע מינקאווסקי צמכצמ זיך בכלל אויס מיט די וואונדער-מענשען, וואס זי האט ארויסגעגעבען. פראָ. מינ-קאווסקי אין בערלין, א קוזין פון מא-לער, האט א שם אין דמיטשלאנד אלס גרויסער מעדיציניער; פראָ. הערמאן מינקאווסקי, דער מאסטמאטיקער פון דער געטינגענער אונווערזיטעט, א ווייטער קוזין פון מאלער, איז אויך געווען נישט וויניגער בעריהמט, און אזוי נאך פיל אנדערע.

מויריצי מינקאווסקי, הגם א נויב-שטומער, בעזיצט א גרויסע מאס בילדונג און צייכענט זיך אויס מיט זיין גאנזע-דער לעבען. ער האט זעהר ליב שטך, וואס ער פלעגט שפילען מיט'ן מיניסטער דע מאנזי פון פראנקרייך און דער פי-ניסטער פלעגט שאקי כמעט שטענדיג דערבייי פערשפילען.

פון דאנען פאהרט מינקאווסקי קיין בערלין, וואו ער וועט הענען א אויס-שטעלונג, פון דאס קיין רוים, וואו ער איז אינגעלאדען געוואָרען דורכ'ן וואַ-טיקאן צוליב זיינע „תפלה-בילדער" און דאס מאהנען איהם צוליב וואס זי פרעגען דאס כדי זי זאלען הענען פאראויס צו דאנען אונזער דעם ארען, ווען זי פרינגען זיך אן אויסלעגען זיך.

IV.

מיין ווייל'ען אין אנאמיאטעס-געצעלט.

אויף אונזער וועמערדיגען וועג האט אנשטעגען-געקומען אזא שטארקער ווינד, אז איך האב נישט געהאט די מעגליכ-קייט צו פערשטעהן מעהר א מעטער אין דער נאנצער קאנטרעגע. איך האב אויפגעהויבען מיין קאפ, אויפגעשטעלט מיין קאפעל, אויפגעשפאנען מיין מאנטל, אבער אין דער מעשלעכער בעשעלקערונג, אין דער אנגעשטאנדענער אנגעשטאנדענער אנגעשטאנדענ

דער שוואַרצער, דער רויטער טאָג

(ענדע פון זייט 3).

חיסעגשאפט — און זי האט מיט מיר מסכים געווען, אז נומער נײַן, דאס הייסט דער ״פערישער צעפעל״, איז — ״מאר דאס פלעק״, און אז דער בעלשעוויקען־צעפעל איז ״קעגען דאס פלעק״. אבער נאָך די האַלען איז זי געקומען מיט אַ־אַרגומענטלעכקייט קאָפּ און מיט אַ שולדיגען פנים געפרעגט איתר שאל: ״בארין, מערצטהאַ, איך האָב דאָך גע־פעלגט נאַמאַשאַ״ן, ד. ה. דעם דאָזיגן־ניק׳ס הייב — און געשטימט מאר די בעלשעוויקעס. מען זאָגט, אז זי זײַנען מאר דאס פלעק״.

עס האָט שוין כאַטש שיטערירט אויף אַזאַ, חקן מיר האָבען בעקומען די ידיעה, אז דער מאַשראַ זשעלעזניאַק האָט פו־נאַנדערגעשריבען די גרינדונגס־פערזאַמ־לונג. איינער, האָט איז געזאָגט דערביי, אַמונער אַ מיטגליד פון דער פערזאַמלונג, איז געקומען אונז אַנזאָגען די בשורה. דאָס, האָט מיר האָבען ״ערזאַרט״, איז גע־קומען. ״פינים״, דער סוף, האָט גע־זאָגט איינער פון אונז, אַ דאַקטער, מיט דעם שען, זי מען קאָנסטאַטירט דעם טויט פון אַ מענשען. און אַ זיפץ איז

קופאן 118 №
אויף אומזיסטע
יורידישע עצות.

דער בעזיצער פונ׳ם דאָזיגן קופאָן קען בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דאַרפן יור־קאָנסול פון אונזער רעדאַקציע.

נילמיט היינס מימוואַך,

דאָס 15. מעבריואַר פון 8—9 אַב.

מערגליהערט געהערען אין דאָס קאַלטען חדר — אין יענעם גרויען הייגער בע־גינען.

א פון, אַדער אַנ׳אַנהויב אַ שווערע שטילקייט איז געהערען אַרום. צו האָט רעדען אַ האָס געשעהן איז געשעהן — און קיין שום הערער קאָנען עס נישט אָנדערן ״נישט בעקאָנט דערמיהרען, נישט בעקאָנט דערטראָגען״ — האָט אייגער בעזאָגט כמעט ווי מאר זיך.

בלויז דוגיא האָט זיך פונאַנדערגע־הייבט אויף אַ קויל, אַזוי ווי מען בע־הייבט אין דאָס רוסישען מאָלק אַ פו־שען: ״האָט מיר מוחל, בארין, איך האָב נישט געוואוסט, האָט איך האָב געטון. נאַמאַשאַ האָט מיך מערפיהרט״. דוגיא האָט נישט מערשטאַנען, פארהאָס די הייבנס, און האָט זי מערשולדיגט״. זי האָט גאָר געפיהלט — אַנ׳אומרעכט האָט דאָס ״פלעק״ בעגאַנגען — ״קעגען דאָס פלעק״.

״בערוהיג זיך, דוגיא, דו ביזט נישט שולדיג. דאָס פלעק איז נישט שולדיג. דו האָסט נישט מערשטאַנען, נאַמאַשאַ האָט נישט מערשטאַנען. נישט צום ער־שטען מאָל, נישט צום לעצטען מאָל — שוער איז צו מערשטאָהן דאָס גורל פון אַ פלעק״!

דוגיא איז אויפגעקאָנגען צו זיך אין קאָמערל. ״דאָס פלעק״ האָט אונז מער־לאָזען. און שוועגענדיג זײַנען מיר הי־מער בעזוסען, טראַכטענדיג הערען דאָס האָס איז מערבי, און הענען דאָס האָס איז בעהאַלטען אין דאָס שויס פון די צייטען: טראַכטענדיג הערען דאָס שווער־בען מאָר, הערען דאָס רויטען טאָג — און הערען אונזער גרויסער, גרויער אַנזונאַפּקס.

פון ״הזמיר״.

שבת אַ גרויסער קאָנצערט. ערפאָלג פון דער בילדער־אויסשטעלונג.

שבת אָוונד, דאָס 18 מעבריואַר קומט מאָר אין אייגענעם לאָקאַל פון ״הזמיר״ אַ גרויסער קאָנצערט מיט אַ רמכען מו־זיקאַלישען פּראָגראַם.

די הערליכע בילדער־אויסשטעלונג אין זאַל פון ״הזמיר״ ציהט צו האָט אַ שאָ־אַלץ מעהר עולם. פיל פון די אויפגע־שטעלטע בילדער זײַנען שוין מערקויפט געוואָרען. אין די לעצטע טעג האָבען אָנגעוכט די ביידער־אויסשטעלונג עטליכע הונט יודישע שולען און הלמודים פון שאָוונד־קיבוץ.

—o—

האָס ווערט היינט געשפּילט?

אַרטיס: — ״סאַלאָם אַלעיכעם״.

שאַפּאָ־שאַטער: ״גרויסע ריבי־מאָולאַרגי״: — אַרגאַדאָוו אַז ״קריסיע לעסגינשאַנקא״.

קאַמער־שאַטער: ״גיבהיערגע״.

גאַנג — ״ליבע! נעמט אַרויסער די מאַסקע״.

סאַלאָנדיד — ״די רויטע מעג־צערין״.

גראַנד־קינאָ — דאָס גיהנום פון דער ליבע״.

אַדעלען: קאַרסאָ: ״1000 נעמאַהרען״.

טשאַרי: — דער פיפינסטער גנב פון דער האַלט״.

אַפּאָלאָ: — מעמער דער גרויסער שאַפּאָ־קינאָ: — מאַר דערט: ״פרעמ׳ס מרוי״. מאַר יוגענד: גיבעבע־פיעשטי מאַצאַלונג.

ווינטער־פאָהר־פּלאַן

מערפליכטעט פון איצט ביז דעם 16 מאַי 1928:

לאָדז־קאַלישער באַהן:

נעהען אַם קיין:

חערשע 8.14, 6.41, 7.14, 13.15, 13.47, 19.13
פויזען 8.00, 12.04, 12.57, 21.58, 23.14
קראַקע 20.35
פויזען (דורך קוטנע) 9.05, 23.58
דאַנציג 20.15
קאַמענע—לעשנע 2.01
פּאַפּרעט 18.35
עלעזשעע 8.10
לעמבערג 15.25
לאָוויטש 19.38
צעלעזנינע 9.03
פּלאָצק 20.15
לובלין 15.25
קאַטאָוויץ 20.35
קוטנע 14.00

מומען אַן פון:

וואַרשע 1.46, 10.39, 11.56, 12.44, 21.48, 23.06
פויזען 6.38, 6.59, 13.32, 18.40, 19.05
קראַקע 6.38
פויזען (דורך קוטנע) 6.48, 18.45
דאַנציג 8.48
קאַמענע—לעשנע 2.59
פּאַפּרעט 8.53
עלעזשעע 18.05
לעמבערג 10.40
לאָוויטש 7.48
צעלעזנינע 20.13
פּלאָצק 20.13
לובלין 10.40
קאַטאָוויץ 6.38
קוטנע 22.05

לאָדז־פּאַבריסס־באַהן.

נעהען אַם קיין:

חערשע 1.40, 7.50, 11.50, 14.25, 15.20, 18.05, 18.55, 20.10
קראַקע און לעמבערג 15.20, 20.10, 23.45
קאַלישע (פערבונדען מיט טאָמאַשאָו און פּיעטריקאָו) 1.40, 7.00, 11.50, 14.25, 15.30, 18.05, 20.10, 23.45
פּאָזנאַניע 1.40, 15.20, 19.10
פּאָסנאַניע 1.40, 11.50, 14.25, 15.20, 20.10, 23.45
טשענסטאָכאָוו 16.25
פּאַרגאַזשע 9.30

קומען אַן פון:

חערשע 1.55, 4.40, 10.40, 14.40, 16.33, 22.15, 22.45
קראַקע און לעמבערג 4.40, 7.21, 20.23
קאַלישע (פערבונדען מיט טאָמאַשאָו און פּיעטריקאָו) 1.55, 4.40, 421, 8.15, 10.40, 14.40, 20.25, 22.15
פּאָזנאַניע 4.40, 10.40, 18.25
סאָסנאָוויץ (פערבונדען מיט קרינינע) 4.40, 7.21, 14.40, 20.35
טשענסטאָכאָוו 9.35
פּאַרגאַזשע 19.55

דער קוואַריפיקאַציע־שאַך־טורניר

דעם 18. ד. ח. 7 אַ זייגער אָוונד אויפן זיך אין די זאַלען פון לאָדזער שאַך־קלוב, פּעטרוסקי 1 עס זענען בעשטימט געוואָרען געלד און אַנדענקונגס־פּריזען. די ליסטע פון די אָנגעמעלדטע הייט דאָס ד. 15 ד. ח. 8 אַ זייגער אָוונד געשלאָסען ווערען.

לאָדזער שאַך־סימפּאַטיקער־פעראיין לאָדז, פּעטרוסקי 1 טעל. 48-49.

Przetarg.

Magistrat m. Łodzi ogłasza niniejszem publiczny przetarg ofertowy na urządzenie instalacji wodociągów i kanalizacji w gmachu szkoły powszechnej przy ulicy Aleksandrowskiej Nr. 124.

Oferty pisemne odpowiadające treści kosztorysu ślepego, należy składać w kopertach zamkniętych z napisem „Oferta na urządzenie instalacji wodociągów i kanalizacji w szkole przy ul. Aleksandrowskiej 124" w Magistracie, Plac Wolności 14, III piętro w pokoju Nr. 41, do dnia 22 lutego r. b. do godziny 12-ej, otwarcie ofert nastąpi w dniu 22 lutego o godzinie 14-ej w pokoju Nr. 43.

Ślepy kosztorys i warunki przetargu otrzymać można w pokoju Nr. 52.

Przetarg.

Magistrat m. Łodzi ogłasza niniejszem publiczny przetarg ofertowy na urządzenie instalacji światła elektrycznego w gmachu szkoły powszechnej przy ulicy Aleksandrowskiej Nr. 124.

Oferty pisemne odpowiadające treści kosztorysu ślepego, należy składać w kopertach zamkniętych z napisem „Oferta na urządzenie instalacji światła elektrycznego w szkole przy ul. Aleksandrowskiej 124" w Magistracie, Plac Wolności 14, III piętro, w pokoju Nr. 41, do dnia 22. lutego r. b. do godziny 12-ej, otwarcie ofert nastąpi w dniu 22 lutego o godzinie 14-ej w pokoju Nr. 43.

Ślepy kosztorys i warunki przetargu otrzymać można w pokoju Nr. 52.

מתקבלת החתימה על

דבר

עתון פועלי ארץ ישראל

תנאי המנוי:
לשנה 13 דולרים,
לחצי שנה 7 דולרים,
לרבע שנה 4 דולרים.

המו״ל
„חברת השכירים בא״י״
תל־אביב

„DAVAR" Palestine Labour Daily
המערכת תל־אביב, ת.ד. 190

„דבר״ הוא עתון מדיני וספרותי, אינפורמטיבי חדשותי, בלתי תלוי בשום מפלגה ומפלגה, ושוקד על מפעלו של צבור חפועלים בארץ־ישראל.

בכל יום ששי מצורף לעתון מוסף ספרותי.

גליון לדוגמא נשלח חנם לכל דורש.

הזדמנות יוצאת מן הכלל למודעות!
„דבר״ נקרא בכל נקודות הארץ ומגיע בכל חלקי התבל!

הפניה הלודזאי: י. גולדין, פולודניובה 23.

היינס, מימוואַך, ד. 15 מעבריואַר אַ זייגער 8.30 אָוונד דאָס אין קלוב פון יודישען פרויען־פעראיין, אַל. קאַשטשושקי 21

אויפ׳ן דעכענטליכען טייל

ד״ר צ. לופּט (פון א״י)

מערוואַלטונגס־מיטגליד פון ״חפועל הצעיר״
האַלטען אַ רעפעראַט א. ד. ס.

״דאָס לעבען איז די מבוצות״

אייגענע מאָר מיטגלידער און אָרגאַניזאַציעס געסט אומזיסט.

ווער?	ווער?	ווער?

ווער? ס׳זוכט צו דינגען אַדער צו מערדינגען אַ וואוינונג, אַ מאַגדעלס־אַדער מאַבריקס־לאָקאַל:

ווער? ס׳זוכט צו קויפען אַדער צו מערקויפען אַ הויז, אַ פּלאַץ אַדער אַ מאַבריק:

ווער? ס׳זוכט צו קויפען אַדער צו מערקויפען, וועלכע ס׳איז אייגריכטונגען, מאַשינען, מעבעל אַדער מאַטעריאַלען:

ווער? ס׳הייסט געבען אַדער נעמען אַ געלד־הלוואה.

זאָל זיך זאַמלען מעלדען מערזאָגליך אַדער שריפטלעך:—: אינ׳ם אָרשען לאָדזער מערמיטלונגס־ביורא :—:

„ארגום״ 36 זאַכאַדניאַ 36
— פראָנט. פאַרטער. —

ווער?	ווער?	ווער?

מאַר די אַלע וואָס ווילן זיך באַקענען מיט דער נײַ־יודישער לימערשטוד!

לעמען די צחי בעגדער:

נחמן טייזל.

נאַענטע און ווייטע

אַרטיקלען איבער יידישע שרעבער, אָנגעהויבען פון הענדעל מוכר ספרים ביז איזי כאַריק

ערשטער באַנד—3.20 גילדן, צווייטער באַנד—5,00 גילדן.

ביבליאָטעקען ראַבאַט.

אַדרעס: „Bicher", Warszawa, Nalewki 2a

ZAKŁAD ŚLUSARSKO-MECHANICZNY

F. MOTYL Majster oechowy

Łódź, Zawadzka 19, Tel. 55-42

Firma egz. od r. 1895:

אויסערטיגונג פון זעמליכע שלאָסער און מעכאַנישע אויסער־בעטונג, זאַחי פרעסען און מאַרמיר־אַרבעטן, צענטרימוגען און מערבעג־קעסעל. ווי אויך זעמטליכע מאַשין־רעפּעראַטורען.

ספּעציאַליטעט:

אויטאָגאַנישע שווייסונג אויך שווייסונג פאַר אַלע מעטאַלן מיט גאַראַנטיע

יעדער אייגיגער האָט זיך איינערגעמען, אַז מאַר

מעבעל

דיזאַנעס, פּלעצען, נײַ־מאַשינען, גאַרדעראָבן א.ז.וו.

צאָהלט די העכסטע פּרייזען

א. חייצמאַן נאַרוטאָוויטש 19 (רויזענגאַ)

אין מעבעל־געשעפט (פריש. וואוינ.) שענקאָוויטש 29 בײַ מיר איז שטענדיג מערש. גענוגטע מעבעל אין גוטען צושטאַנד צו מערקויפען.

2000 זלאָטיס

בעקומט דער, ווער עס האָט געבען 1000 זל. צו ערמאָהרען אין אַדמיניסטר. פון ״לאָדזער שטימען״. 696

ווי׳ס האָט שמעון לי
ועל תסורו מאמרי פי
לדברי המשיבה לאמרי הש אזנך

און אַז די דאָזיגע ערלעדיגען מאַנדאַטע שפּראָטעט זאָלסטו גלייך קומען צו לויטען אין ביורא

17 פּעזעריכאָוועער 17

דירעקטאָר זאַכאַדניאַ 38, וואו ס׳וועט ערלעדיגט און געהיטענהאַפט געשריבען לויטען אויסטאַר אַלערליי ביטעס, קלאַגעלעס, זאַבמיזיעטשעניעס, אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס ציוויל־לעכ און קאַרנע אַפּאַזיציעס אַדוואָלאַניעס, רעסורסען וועגען דירה אין אַרזשענד־ראַזיעסטשי, וועגען פעסער אין קאָמיסאַריאַט־רזשאַנדי און אַלע מאַליצעי־בעצירקען, אַמטען, אינגער־ציוויס, אַמטען דאָראָוויזנעס, סאַרנע כפּראָוועס. ווי אויך אַיינ־זעצען אין אַלע שפּראַכען.

ספּעציאַליטעט פון שותפות־אַמטען.

מיט אַכטונג י. מאַנעלאַ

רעכט־קאָנסולענט.

ווי׳ס מאַכט איך די פּלעגאַנטסטע דאַמען־הויטע נאָר דער קאָסטער פּאַריזער מאָדע פון די פּעטסטע מיסטע פּיטער פּרעסטע איך אויף נעגעליך נט. נעדענקט די אַדרעס: זאַוואַדזקי 28 אין הויף, 2־טען אַטגאַנג, לינקס פּאַרטער.

בעם. מאַכט איך שיאַו־וועלוו־סאַ־מעט־ און פּילין־הויטע אין אַלע פאַרבען און מאַרבען אויגן אויספּיהרונג. דער פּרעז איז פּעטנס אויף אַ קורצער צייט.

„TOLA"

א ארטאָדאָקסישער, אַנשטענדיגער
יונגערמאַן

מיט די בעסטע רעקאָמענדאַציעס. גענעם אין דער מאַטעמאַטיק־בראַנזשע זוכט אַ מאַסטערען מעסטען אַמעריקע אַרבעט בײַ האָט עס זאָל נישט זען. מאַנסקע 24 בײַ משה דוד מעקעטער.

א לעצט צימער

מיט שלאָפען מאַר 2 אינטעליגענטע מענען מעגליך צו אַנהלען. צו ערפאָהרען זיך אין אַדמיניסטראַציע פון ״לאָדז. טאָג״.

א אינטיליגענטע
סימפּאַטישע פרוי אדער פרייליין

אין עלטער פון 30—35 יאָהר, וועלכע מער־שעהט צו קאָכען הערט געזוכט צו אַנ׳אַנ־נעמען הער. צו ערפאָהרען מעטריקאָוועס 6 וואוינונג 7 בײַ ה׳ שיפּמאַן ביז 8. אַ זייגער פריה אָדער אין 4—5 נאָכם. 728

א לאַקאַל

בעאַטענעם אויף אַ מערבערס, עדענטעל אויף אַנדערע אַרבעטן, פון זאַמערס איבערצוגעבען. צו ערפאָהרען אין אָרט. פון ״לאָדז. טאָגבלאַט״.

א שותף

מיט אַ קלענעם קאַפּיטאַל צו מעכנישע אויס־אַרבעטונג. כדי דאָס געשעפט צו מערערעסערן מערע געזוכט. צו ערפאָהרען אין דער אַדרעס פון ״לאָדזער טאָגבלאַט״.

צו פערקויפען

אַ קאַפּעלע מאַשינען צו פליסדען און קערבירען גיליג צוליב אַרבעט.
אַנדזשעיע 3 Sklep Blawatny —

ענטשולדיגונג.

כ׳בענטשולדיג מיך מאַר דעם מערוויצענדער פון מאַלער־פעראיין ש. צינצענטוס מאַר מיין נישט מאַקסישע מאַנדלונג. ג. רוזשענסקי.

פאַר 3 זל. עלעקטרישע ליכט אין שטוב

קען יעדער בעקומען אויסצוצאָהלען לען הענכעגליך מאַר יעדען פ.

פ. לעוויין,
קאָנסטאַנטינער 58,
פראָנט־געוועלב.

בעם.: עלעקטרישע לעמפּען און גאַז־שאַפען מיט 25% ביליגער פון זעניק.

קענעפירט דורך דער לאָדזער עלעקטראָוניע

אַפּאָנאַמענטס־פּריזען: פויזען 5 זלאָטער 8 חודש פון., אין פּרעבינקרעך בונ׳ם בעל־ניאַנסען־פּריזען: מאַר אויסלענדישע מאַנאַטן 100% מעהרער, מוסיף דער שטאַט—מיט 50% מעהרער. מען די פּרעטון חשבון מיט פּרעזענדען קען רעגאַנ.

Redaktor wydawca H. Hamburski

Tłocznia: H. i M. Hamburski w z Lodzi, Piotrkowska.19